

Н. В. Мілошевич,

старший викладач кафедри економіки підприємств,
Одеський національний політехнічний університет

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ

Соціально-економічні перетворення в країні неможливі без активізації інвестиційного процесу. Зростання інвестиційних ринків України значною мірою може бути забезпечено за рахунок ефективного використання страхових ресурсів вітчизняних страхових компаній. Страхування є важливим джерелом інвестиційного капіталу. По-перше, це пов'язано з особливостями страхового циклу (отримання страхової премії передую наданням страхової послуги), а по-друге, із розподілом ризику у часі. Страховик протягом часу дії договору страхування тимчасово розпоряджається коштами страхувальника, які акумульовані у страхові резерви. Страхові компанії виконують дві важливі функції: з одного боку в процесі здійснення своєї основної діяльності вони страхують економічні інтереси суб'єктів господарювання від ймовірних ризиків і тим самим стимулюють інвестиційну активність, з іншого — виступають безпосередніми інвесторами.

Вивченню проблем інвестиційної діяльності присвятили свої праці вітчизняні й зарубіжні вчені, зокрема Л.А. Бернер, В.Д. Базилевич, Н.В. Зозуля, Л.Ю. Сорока, Ф.С. Бикнелл, К. Борх, Б.Бюйвилер, Д.Дикинсон та інші.

Акумульовані страховими компаніями гроші — це внутрішні інвестиції в національну економіку. На теперішній час цей напрям діяльності страховиків в Україні залишається недостатньою мірою розвинутим і використаним. Страхові компанії не на повну потужність використовують власний потенціал як фінансового інституту, який акумулює кошти населення та підприємницьких структур і розміщує їх у процесі інвестиційної діяльності, відіграючи таким чином вагомую роль у перерозподілі ВВП. На розвинених ринках страхові компанії входять до числа провідних інституційних посередників. Акумулюючи значні кошти у формі страхових та пенсійних внесків, ці структури розміщують їх на фінансових ринках [1].

Обсяг ресурсів, які акумулюються українськими страховими компаніями, зовсім невеликий, оскільки невелика фінансова потужність наших страховиків і обсяги їх операцій. Інвестиційні можли-

вості страхових компаній досить обмежені через недовіру населення до довгострокових інвестицій та невеликий набір інвестиційних інструментів. Для прикладу прибуток від інвестицій у зарубіжних страхових компаніях становить у середньому 20—30 % від сукупного доходу, в країнах СНД — 3—10 %, а в Україні — 2—3 % [2].

Чинні законодавчі обмеження щодо правил інвестування страхових резервів, які уособлюють залучені від страхувальників кошти, та ряд інших суб'єктивних та об'єктивних причин поки що не дозволяють страховій компанії ефективно управляти тимчасово вільними коштами [3]. Страхові компанії, згідно із законодавством, мають право здійснювати за рахунок тимчасово вільних коштів страхових резервів як капітальні, так і фінансові інвестиції. Проте можливості капітальних інвестицій обмежуються правом придбання нерухомого майна. Інші види капітальних інвестицій для розміщення коштів страхових резервів законодавством України не передбачаються. Значно різноманітнішими є можливості страховика відносно фінансових інвестицій.

Для розширення можливостей проведення страхових операцій і підвищення ролі страховиків у інвестиційному процесі мають бути суттєво збільшені розміри власного капіталу страховиків. Тільки великі страхові організації можуть акумулювати у вигляді джерел інвестицій значні кошти і викликати довіру зі сторони потенційних клієнтів. Окрім того, страхові компанії повинні набути прав інституційних інвесторів: мати можливість конвертувати гривні у валюту, вкладати кошти страхових резервів у житлове будівництво, іпотеку.

Сьогодні більшість страхових компаній не має ретельно розробленої інвестиційної стратегії та вкладає кошти у фінансові інструменти афілійованих структур чи у банківські депозити. З розвитком страхового ринку у частині його реального сегменту потреба у безпечному та ефективному розміщенні коштів страхових компаній буде зростати. Забезпечити вирішення цього завдання можна лише за умови наявності відповідного інформаційного та кадрового забезпечення. Страхові компанії, надаючи послуги з покриття ризиків, самі відчувають потребу у професійних управляючих, у першу чергу на фондовому ринку.

Перспективним напрямком розширення інвестиційних інструментів страхових компаній є розвиток нового виду послуг лайфових страхових компаній — інвестиційне «фондове страхування» або Unit-Linked. Така послуга являє собою укладання договорів, по яких частина доходу, пропонованого клієнтові, виявляється фіксованою, а інша частина є інвестиційною складовою й забезпечує клієнтові дохід залежно від результатів інвестиційної

діяльності на ринку цінних паперів. По суті Unit-Linked являє собою гібрид класичного накопичувального страхування життя з інвестиційною складовою у вигляді пайових фондів. Тобто, частина портфеля за бажанням клієнта розміщується в більш ризиковані й потенційно дохідні фінансові інструменти.

Надходження інвестиційних ресурсів страховика у сфери, важливі для розвитку суспільства, мають бути відповідно обумовлені, а їх вкладення бути надійними як для страховика, так і для страхувальника. Слід також приділити увагу вимогам, які застосовуються при визначенні рівня покриття коштів, що інвестуються страховиком. Щоб вкладення страховика були доцільними, перегляд структури та рівня покриття інвестиційних коштів має враховувати надійність вкладів та їх ліквідність. Тому ефективна інвестиційна діяльність страховика залежить насамперед від розвитку фінансового ринку, а також від забезпечення вільного доступу до нього страхових компаній.

Список літератури

1. *Василенко А.В.* Інвестиційна стратегія страхових компаній: навч. посіб. / Василенко А.В. — К.: Київ. торг.- екон. ун-т, 2006. — 168 с.
2. *Майданченко І.В.* Інвестиційна діяльність страхових компаній — шлях до економічного зростання / І.В. Майданченко // Науково-технічна інформація. — 2006. — №3. — С. 41—44.
3. *Сорока Л.Ю.* Інвестиційна політика компаній зі страхування життя / Л.Ю. Сорока // Страхова справа. — 2006. — №1(21). — С. 39—41.

УДК 658.14

Г. В. Михайлова,

к.э.н., доцент,

Е. П. Журавлева,

к.э.н., доцент,

кафедра бухгалтерського учета,

Северо-Кавказский федеральный университет

ВЛИЯНИЕ ПРИНЦИПОВ УЧЕТА НА ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ

Потребность в показателях финансовой устойчивости возникла в связи с кризисами и недостатком информации для принятия ре-